

Afz.: TWW – Ernest Blerotstraat 1 – 1070 BRUSSEL

Nota aan de Externe Diensten voor
Preventie en Bescherming op het werk

Uw bericht van:

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:

Brussel,
27/03/2020

Betreft: Uitvoering van de interne procedure betreffende de psychosociale risico's op het werk tijdens de periode van afzondering

Zowel de interne als de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk moeten zich gedurende de periode van afzondering zodanig organiseren dat de PAPS geïnformeerd worden over de brieven die hen via de post worden toegezonden, zelfs wanneer zij zich niet meer kunnen begeven naar het bureau van de dienst. De personen die belast worden met de overdracht van deze informatie zijn gehouden door een discretieplicht.

1. DOCUMENTEN

- **De voorafgaande informatie (artikel I.3-11 van de codex)**

Het document ter bevestiging van het onderhoud is enkel nodig wanneer het een persoonlijk onderhoud betreft en op verzoek van de werknemer. Wanneer het onderhoud dus via de telefoon gebeurt, is dit artikel niet van toepassing.

Indien de tussenkommende partij (PAPS of VP) desondanks toch een bevestiging overmaakt, kan dit gebeuren door:

- hetzij het per e-mail versturen van het document dat elektronisch werd ondertekend;
- hetzij het versturen van een gescand ondertekend document per e-mail;
- hetzij het versturen van een ondertekend document per brief;
- hetzij, in eerste instantie, het versturen van een foto van het ondertekend document via smartphone en, indien de verzoeker dit wenst, de overhandiging van een fysiek document na de periode van afzondering.

- **Het informele verzoek (artikel I.3-12 van de codex)**

Normaal gezien wordt het type informele interventie gekozen door de verzoeker opgenomen in een document dat wordt gedateerd en ondertekend door de tussenkommende partij (PAPS of VP) en door de verzoeker die daarvan een kopie ontvangt.

Gezien de omstandigheden, deelt de verzoeker het type informele interventie van zijn keuze mee per mail of via de telefoon.

De verzoeker en de tussenkomende partij plegen ook overleg over de manier waarop zij zullen communiceren voor de overdracht van de documenten.

Daarna vult de tussenkomende partij het document in, ondertekent het en verstuurt het om een bevestiging van de keuze van het type informele interventie te vragen.

De tussenkomende partij kan dit document op verschillende manieren versturen:

- hetzij het per e-mail versturen van het document dat elektronisch werd ondertekend;
- hetzij het versturen van een gescand ondertekend document per e-mail;
- hetzij het versturen van een ondertekend document per brief;
- hetzij het versturen van een foto van het ondertekend document via smartphone.

De bevestiging door de verzoeker kan eveneens op verschillende manieren gebeuren:

- hetzij het per e-mail versturen van het document dat elektronisch werd ondertekend;
- hetzij het versturen van een gescand ondertekend document per e-mail;
- hetzij het versturen van een ondertekend document per brief;
- hetzij, in eerste instantie, het versturen van een foto van het ondertekend document via smartphone en, indien de tussenkomende partij dit nodig acht, de overhandiging van een fysiek document na de periode van afzondering.

Hoewel het gebruik van e-mail minder rechtszekerheid biedt, is het risico dat de verantwoordelijkheid van de tussenkomende partij in het gedrang kan komen zeer klein.

- **Verplicht persoonlijk onderhoud voorafgaand aan de indiening van een formeel verzoek (artikel I.3-14 van de codex)**

In principe gaat het hier over een persoonlijk onderhoud. Gezien de omstandigheden is het toegelaten dat dit onderhoud via de telefoon gebeurt.

Het document ter bevestiging van het onderhoud, kan door de PAPS overgemaakt worden door:

- hetzij het per e-mail versturen van het document dat elektronisch werd ondertekend;
- hetzij het versturen van een gescand ondertekend document per e-mail;
- hetzij het versturen van een ondertekend document per brief;
- hetzij, in eerste instantie, het versturen van een foto van het ondertekend document via smartphone en, indien de verzoeker dit wenst, de overhandiging van een fysiek document na de periode van afzondering;
- hetzij de persoonlijke overhandiging van het document na de periode van afzondering, mits akkoord van de werknemer.

De mogelijkheid om het onderhoud te voeren via de telefoon, vergemakkelijkt het naleven van de termijn van 10 kalenderdagen.

- **Overmaking van het document van het formeel verzoek met een hoofdzakelijk individueel karakter (artikel I.3-15 van de codex)**

- 1) De inontvangstname van het formele verzoek voor feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk doet de wettelijke periode van bescherming tegen represailles lopen. Hierbij moet er dus een bepaalde rechtszekerheid gewaarborgd blijven.

De werknemer moet dan ook het document van het verzoek opsturen via aangetekende brief, die wordt geacht te zijn ontvangen de derde werkdag na de verzendingsdatum. De bescherming van de werknemer hangt hierdoor niet af van de al dan niet ontvangen van het document door de PAPS zelf.

Tegelijkertijd zou de werknemer ook een e-mail kunnen sturen met daarin het document van het verzoek (al dan niet gescand) en een scan of foto van het verzendingsbewijs. Op die manier kan de PAPS reeds kennisnemen van het verzoek en beginnen met de behandeling ervan. Deze werkwijze dient overlegd te worden met de PAPS tijdens het voorafgaand onderhoud.

Het informeren van de werkgever over de indiening van het formeel verzoek en de bescherming die eruit voortvloeit, blijft ondanks de omstandigheden van het grootste belang.

- 2) Deze moeilijkheid stelt zich niet voor het formele verzoek buiten feiten van geweld, pesterijen of ongewenst seksueel gedrag op het werk. De partijen beschikken hier dus over meer vrijheid.

De verzoeker verstuurt het document van het formele verzoek:

- hetzij door het per e-mail versturen van het document dat elektronisch werd ondertekend;
- hetzij door het versturen van een gescand ondertekend document per e-mail;
- hetzij door het versturen van een ondertekend document per (al dan niet aangetekende) brief;
- hetzij, in eerste instantie, door het versturen van een foto van het ondertekend document via smartphone en, indien de tussenkomende partij dit nodig acht, de overhandiging van een fysiek document na de periode van afzondering.

De PAPS verstuurt een ontvangstbewijs:

- hetzij door het per e-mail versturen van het document dat elektronisch werd ondertekend;
- hetzij door het per e-mail versturen van het gescand ondertekend document van het verzoek;
- hetzij door het versturen van het ondertekend document van het verzoek per brief;
- hetzij door het versturen van een foto van het ondertekend document van het verzoek via smartphone en, indien de verzoeker dit wenst, de overhandiging van het fysiek document na de periode van afzondering;
- hetzij de persoonlijke overhandiging van het document na de periode van afzondering, mits akkoord van de werknemer.

• **Formele getuigen – gedateerde en ondertekende geschreven verklaringen (artikel I.3-23 van de codex)**

Gezien de huidige omstandigheden is het toegelaten dat getuigen worden gehoord via de telefoon.

De verklaringen van niet-anonieme getuigen worden opgenomen in gedateerde en ondertekende verklaringen die, in voorkomend geval, de toestemming bedoeld in artikel I.3-33, tweede lid van de codex vermelden en waarvan een kopie wordt meegedeeld aan de gehoorde personen.

Gezien de juridische gevolgen van deze verklaringen (er wordt rekening mee gehouden bij de analyse, ze worden opgenomen in het individueel dossier, ze worden meegedeeld aan het openbaar ministerie) moet een bepaalde rechtszekerheid gewaarborgd blijven.

De PAPS maakt de verklaring over:

- hetzij per e-mail;
- het zij per (al dan niet aangetekende) brief.

De getuige maakt de ondertekende en gedateerde verklaring over:

- hetzij door het per e-mail versturen van de verklaring die elektronisch werd ondertekend;
- hetzij door het versturen van het gescand ondertekend document van de verklaring per e-mail;
- hetzij door het versturen van het ondertekend document van de verklaring per (al dan niet aangetekende) brief;
- hetzij, in eerste instantie, door het versturen van een foto van het ondertekend document van de verklaring via smartphone en, indien de PAPS dit nodig acht, de overhandiging van het fysiek document na de periode van afzondering.

- **Verzoek tot formele interventie met een hoofdzakelijk collectief karakter**

De PAPS informeert de werkgever over de indiening van het verzoek met een hoofdzakelijk collectief karakter en de verzoeker over het feit dat zijn verzoek een hoofdzakelijk collectief karakter heeft, overeenkomstig artikel I.3-17 van de codex.

Er kan daarentegen niet van de werkgever geëist worden dat hij in de huidige omstandigheden het comité raadpleegt wanneer zijn werknemers voor het merendeel van thuis uit werken.

Indien dit mogelijk is en op vrijwillige basis, kan een teleconferentie een oplossing bieden.

De huidige omstandigheden brengen met zich mee dat de werknemers op dit moment, in principe, niet meer worden blootgesteld aan het gevaar.

Indien het gevaar toch blijft voortbestaan, zou kunnen toegelaten worden dat de werkgever een analyse laat uitvoeren door de PAPS wanneer het voeren van individuele interviews als methode de voorkeur krijgt, dat hij voorlopige maatregelen treft om een einde te maken aan de blootstelling, dat hij de PAPS en de preventieadviseur belast met de leiding van de interne dienst informeert (overeenkomstig artikel I.3-19 van de codex) en dat hij het comité raadpleegt na de periode van afzondering.

2. TERMIJNEN

De PAPS moeten alles in het werk stellen zodat de wettelijke termijnen kunnen gerespecteerd worden. De mogelijkheid om de telefonische en elektronische weg te gebruiken, vergemakkelijkt volgens ons het naleven van deze termijnen. Wanneer de omstandigheden dit echter niet toelaten en de termijnen worden overschreden, zal er rekening gehouden worden met de context en de bijzondere omstandigheden waarmee de PAPS werd geconfronteerd (bijvoorbeeld een hoog aantal PAPS dat afwezig is wegens ziekte). De inspectie zal rekening houden met deze omstandigheden.

In de ondernemingen waar de werknemers telewerk doen, lijkt het ons voor de werkgever mogelijk om een beslissing te nemen op basis van het advies van de PAPS en de verschillende partijen te informeren binnen de wettelijke termijnen bedoeld in artikel I.3-29 van de codex dat eveneens stelt dat de maatregelen die hij beslist heeft te nemen 'zo snel mogelijk' moeten uitgevoerd worden. Het is evident dat deze uitvoering zal afhangen van het soort maatregelen gelet op het veralgemeende telewerk in het merendeel van de ondernemingen.

Wanneer de werkgever overweegt individuele maatregelen te nemen die de arbeidsvoorwaarden van de werknemer wijzigen (ongeacht of de onderneming gesloten is of niet), moet hij deze werknemer horen alvorens een beslissing te nemen over de maatregelen (artikel I.3-28 van de codex). Gezien de omstandigheden, mag dit onderhoud via de telefoon gebeuren, behalve wanneer het gebruikte systeem niet toelaat dat de werknemer zich kan laten bijstaan door een persoon naar keuze. In dat geval deelt de werknemer zijn opmerkingen schriftelijk mee aan de werkgever.

Ook wanneer de onderneming gesloten is, moeten de wettelijke termijnen bedoeld in artikel I.3-28 en I.3-29 van de codex worden nageleefd. De werkgever is immers in staat tot het nemen van een beslissing over het verzoek, ook wanneer de uitvoering van de maatregelen zelf kan worden uitgesteld tot het einde van de periode van afzondering.

Paul Tousseyn
Directeur-generaal.